

Habilitačné konanie JUDr. Miriam Odlerovej, PhD.

Dňa 25. 11. 2020 sa na Akadémii Policajného zboru v Bratislave uskutočnilo habilitačné konanie JUDr. Miriam Odlerovej, PhD., ktorá pôsobí na pozícii odbornej asistentky Katedry správneho práva Akadémie Policajného zboru v Bratislave.

Predseda habilitačnej komisie, prof. Ing. Jozef Stieranka, PhD., otvoril habilitačné konanie, privítal členov habilitačnej komisie: prof. JUDr. Petra Poláka, PhD. a doc. JUDr. Michala Maslena, PhD., oponentov: Dr. h. c. prof. JUDr. Jaroslava Ivora, DrSc., prof. RNDr. Jaroslava Holomka, CSc. a doc. JUDr. Borisa Löfflera, PhD., členov vedeckej rady a hostí. Konštatoval, že je naplnená požiadavka §1 ods. 9 a 13 vyhlášky MŠ SR č. 6/2005 Z. z. v znení vyhlášky č. 457/2012 Z. z. o kvóre členov habilitačnej komisie, oponentov a najmenej piatich členov vedeckej rady. Habilitantka predložením všetkých dokumentov potrebných k habilitácii splnila zákonom stanovenú podmienku. Predseda habilitačnej komisie oboznámil prítomných s profesijným životopisom habilitantky. Potom ju vyzval, aby predniesla habilitačnú prednášku.

Habilitantka pútavým spôsobom prezentovala svoju habilitačnú prednášku na tému „Právne aspekty použitia zbrane príslušníkmi Policajného zboru pri prenasledovaní dopravného prostriedku.“ Potom ju predseda habilitačnej komisie vyzval, aby zúčastneným priblížila cieľ a predmet skúmania svojej habilitačnej práce.

Následne predseda habilitačnej komisie, prof. Ing. Jozef Stieranka, PhD., požiadal oponentov o prednesenie oponentských posudkov na habilitačnú prácu habilitantky.

Dr. h. c. prof. JUDr. Jaroslav Ivor, DrSc. vo svojom posudku konštatuje, že v rámci zabezpečovania vnútornej bezpečnosti štátu disponujú príslušníci Policajného zboru mnohými zákonnými opatreniami, bez ktorých by bola prakticky nereálna ich činnosť, ktorou musia legálne zasahovať do viacerých základných práv a slobôd občanov. Medzi týmito oprávneniami má výnimočné postavenie použitie zbrane, ako určitý prostriedok „ultima ratio“. Nielen v odbornej, ale aj širokej verejnosti sa prezentujú najmä prípady, ktoré privodili ťažkú ujmu na zdraví, resp. smrť postihnutého a pozorne sa sleduje preverenie dôvodnosti a zákonnosti použitia zbrane. Nie však iba z týchto dôvodov, ale aj v širších súvislostiach možno preto povedať, že téma je skutočne aktuálna a perspektívna.

Habilitantka si ako cieľ svojej práce vytýčila otázku ako analyzovať zákonné dôvody použitia zbrane, porovnať ich s inými policajno-bezpečnostnými zložkami a poukázať na súčasné aplikačné problémy. Ďalší cieľ vidí v charakteristike základných aspektov streleckej prípravy. Výber použitých metód umožnil autorke spracovať témy komplexne a výsledky svojho skúmania interpretovať a prezentovať s náležitou vedeckou presnosťou. Analyzovala rozsiahlu monografickú, časopiseckú literatúru, judikatúru i elektronické pramene, a to aj za použitia historickej metódy. Pri porovnávaní úprav Policajného zboru a iných bezpečnostných zložiek, ako aj legislatívnej úpravy použitia zbrane v Českej republike a v Grécku využila metódu komparácie. Prezentovala taktiež empirický výskum k zvolenej téme. Pri formulácii záverov použila metódu vedeckej syntézy.

Práca habilitantky predstavuje vydarené dielo, ktoré ucelene analyzuje danú problematiku. Oceniť treba úsilie habilitantky zhodnotiť reálny stav v Slovenskej republike, ako z pohľadu legislatívy, tak aplikačnej praxe. Nezanedbateľný je i pohľad historický na problematiku použitia zbrane v premenách času. Osobitne významné sú adekvátne judikáty Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré jasne a zrozumiteľne formulujú názory

tejto inštitúcie na konkrétne prípady z rôznych krajín Európskej únie. Prácu vhodne obohacujú i fotografie zbraní, štatistiky i prílohy so zhrnutím výsledkov prieskumu.

Prof. Ivor v závere svojho posudku vyjadril názor, že JUDr. Miriam Odlerová, PhD. preukázala odborné zvládnutie problematiky, ktorá je predmetom habilitačnej práce. Habilitačná práca spĺňa kritériá požadované od tohto druhu kvalifikačných prác. Ide o prácu pôvodnú a originálnu. Prof. Ivor navrhol, aby po úspešnej obhajobe a splnení ostatných podmienok habilitačného konania bol JUDr. Miriam Odlerovej, PhD. udelený titul docent v odbore bezpečnostné vedy.

Habilitantka v práci uvádza, že zákon o Policajnom zbore bol dosiaľ novelizovaný až 45-krát. Oponent v rámci obhajoby habilitantku požiadal, aby vyjadrila svoj názor na túto skutočnosť s ohľadom na ustanovenia o použití zbrane a ako navrhuje legislatívne upraviť nové technické donucovacie prostriedky.

Prof. RNDr. Jaroslav Holomek, CSc. vyzdvihol vysokú aktuálnosť spracovanej habilitačnej práce. Polícia ako inštitúcia je spoločne s ďalšími inštitúciami garantom vnútornej bezpečnosti štátu a nevyhnutnou súčasťou štátnej moci. Legitimita moci sa prejavuje okrem iného aj v uznaní a rešpektovaní odôvodnenosti a schopnosti používať prostriedky donútenia.

Cieľom habilitačnej práce bolo analyzovať zákonné dôvody použitia zbrane ako donucovacieho prostriedku, porovnať ich s právnou úpravou použitia zbrane u iných policajno-bezpečnostných zložiek a poukázať na súčasné aplikačné problémy. V rámci teoretickej časti práce bola použitá analýza právnych predpisov a príslušnej judikatúry a komparácia ustanovení právnych predpisov a príslušnej judikatúry. Empirický výskum bol realizovaný dotazníkovou metódou. Získané dáta boli štatisticky spracované a interpretované.

Prof. Holomek konštatoval, že habilitačná práca JUDr. Miriam Odlerovej, PhD. je na vysokej úrovni. Je napísaná kultivovaným jazykom vedy, myšlienky sú formulované zrozumiteľne a väčšina záverov pôsobí presvedčivo.

Použitá literatúra je reprezentatívna, pokiaľ ide o slovenské aj zahraničné literárne a faktografické zdroje. Ciele habilitačnej práce boli stanovené reálne a autorka ich naplnila. Osobitne cenná je systematická a prehľadná analýza právnej úpravy zbrane ako donucovacieho prostriedku v zákone o Policajnom zbore a jej komparácia s právnou úpravou iných policajno-bezpečnostných zborov na Slovensku, ako aj s právnou úpravou platnou pre políciu v Českej republike a v Grécku.

Následne prof. Holomek konštatoval, že JUDr. Miriam Odlerová, PhD. preukázala vo svojej habilitačnej práci rozsiahle odborné znalosti riešenej témy, schopnosť kvalifikovane využívať vedecké metódy, ako aj prinášať nové, originálne poznatky. Preukázala tiež schopnosť tvorivo riešiť teoreticky náročné problémy. Oponovaná práca spĺňa požiadavky na habilitačnú prácu.

Prof. Holomek odporučil, aby bol JUDr. Miriam Odlerovej, PhD. na základe predloženej habilitačnej práce a po jej úspešnej obhajobe udelený vedecko-pedagogický titul „docent“ v študijnom odbore bezpečnostné vedy.

Prof. Holomek položil habilitantke 3 otázky:

1. v rámci komparácie uvádzate na niekoľkých miestach povinnosť niektorých policajno-bezpečnostných zložiek (obecná polícia, Vojenská polícia, Polícia ČR) informovať príslušného prokurátora (resp. štátneho zástupcu v prípade Polície ČR) o použití zbrane s tým, že zákon o Policajnom zbore takúto povinnosť neobsahuje. Boli by ste za doplnenie takejto povinnosti do zákona o Policajnom zbore?
2. Na strane 54 konštatujete, že zákon o Policajnom zbore nedefinuje, čo presne znamená hrozba zbraňou. Považujete za žiaduce, aby zákon takéto spresnenie obsahoval,

napr. doplnením prívlastkov „namierenou“ a „strelnou“, ako je to v zákone o Polícii ČR alebo považujete stávajúcu úpravu za dostatočnú?

3. V rámci komparácie upozornujete, že zákon o Vojenskej polícii oprávňuje príslušníkov Vojenskej polície použiť podľa § 32 ods. 1 písm. i) zbraň „ak nemožno inak prerušiť činnosť lietadla spôsobilého lietať bez pilota na mieste, kde je taká činnosť zakázaná.“ Považujete za potrebné doplniť toto ustanovenie aj do zákona o Policajnom zbore?

Doc. JUDr. Boris Löffler, PhD. poznamenal, že práca je vysoko aktuálna a dôležitá pre policajnú prax. Permanentné skúmanie zákonných podmienok vykonávania zásahov a používania donucovacích prostriedkov silovými zložkami je základným predpokladom prehlbovania princípov demokratického a právneho štátu. Pre služobnú činnosť policajtov je nevyhnutné, aby poznali zákonné podmienky použitia zbrane, rozumeli im a dokázali ich pri služobných zákrokoch aplikovať. Takýmto spôsobom je možné eliminovať prípady, kedy dôjde k zraneniu alebo usmrteniu osôb v dôsledku policajtovho nezákonného konania, ale aj naopak, policajti sa nebude báť v odôvodnenom prípade použiť zbraň a nebude sa obávať vyvedenia dôsledkov z jeho prípadného nezákonného konania.

Habilitantka si za cieľ stanovila analyzovať zákonné dôvody použitia zbrane ako donucovacieho prostriedku, porovnať ich s právnou úpravou použitia zbrane u iných policajno-bezpečnostných zložiek, poukázať na súčasné aplikačné problémy a tiež analyzovať súčasnú streleckú prípravu príslušníkov Policajného zboru. Možno konštatovať, že habilitantke sa podarilo tieto ciele naplniť a habilitačná práca tak ponúka široký pohľad na problematiku používania zbraní príslušníkmi Policajného zboru.

Habilitantka si na dosiahnutie stanoveného cieľa zvolila primerané vedecké metódy, využila najmä analýzu právnych predpisov a príslušnej judikatúry a následnú syntézu získaných poznatkov, či komparáciu predmetných ustanovení zákona o Policajnom zbore k použitiu zbrane s právnymi predpismi upravujúcimi ostatné policajno-bezpečnostné zložky, Políciu Českej republiky a zaujímavý pohľad na problematiku priniesla komparáciou so zákonnými dôvodmi použitia zbrane políciou v Gréckej republike. Neopomenula ani historickú komparáciu, v rámci ktorej vytvorila ucelený prehľad o vývoji opatrení a donucovacích prostriedkoch polície na našom území od roku 1918.

Habilitantka zrealizovala aj empirický výskum ako zodpovedná riešiteľka čiastkovej úlohy „*Zbraň ako donucovací prostriedok príslušníkov Policajného zboru v Slovenskej republike – analýza právnej úpravy a streleckej prípravy*“ v rámci vedeckovýskumnej úlohy realizovanej na Akadémii Policajného zboru v Bratislave „*Analýza využitia donucovacích prostriedkov vo vybraných policajných službách*“.

V habilitačnej práci sú teoretické poznania dopĺňané praktickými príkladmi, vlastnými hodnoteniami a názormi habilitantky, ktoré vychádzajú z aktuálnych vedeckých a odborných poznatkov.

Doc. Löffler v závere svojho posudku konštatuje, že práca JUD. Miriam Odlerovej, PhD. spĺňa všetky formálne a obsahové náležitosti kladené na takýto druh prác. Habilitantka preukázala schopnosť vedeckej tvorivej činnosti v príslušnom odbore. Doc. Löffler na základe svojho zhodnotenia odporúča habilitačnú prácu k obhajobe v rámci habilitačného konania a po jej úspešnom absolvovaní navrhuje udeliť habilitantke vedecko-pedagogický titul docent v študijnom odbore bezpečnostné vedy.

Otázky k obhajobe habilitačnej práce:

1. v odporúčaniach a návrhoch pre prax okrem iného uvádzate aj „pravidelnú teoretickú prípravu za podmienok použitia zbrane policajtom podľa zákona o Policajnom zbore. Vysvetlite, ako si uvedené predstavujete v praxi – kto by mal túto prípravu vykonávať, kto by sa jej mal zúčastňovať a v akých časových intervaloch by mala prebiehať“?

2. V dotazníkoch sa respondentov pýtate na ich názory na právnu úpravu použitia zbrane v zákone o Policajnom zbore. Aký je Váš názor na súčasné znenie predmetných zákonných ustanovení, prípadne aké zmeny by ste navrhli?“

Predseda habilitačnej komisie, prof. Ing. Jozef Stieranka, PhD., následne požiadal habilitantku, aby zaujala stanovisko k predneseným oponentským posudkom. Habilitantka poďakovala oponentom za vypracovanie posudkov a postupne postačujúco zodpovedala na ich otázky, ktoré formulovali vo svojich posudkoch.

Potom predseda habilitačnej komisie, prof. Ing. Jozef Stieranka, PhD., oznámil, že mu bolo doručených 5 podporných stanovísk k habilitačnému konaniu, z toho 3 zahraničné: od doc. RNDr. Jaroslava Turečka, Ph.D. (AMBIS vysoká škola Praha), plk. JUDr. Josefa Hrudku, Ph.D. (riaditeľ odboru 80 Bezpečnosti CS, Generální ředitelství cel), prof. Ing. Romana Raka, Ph.D. (Katedra kriminalistiky a forenzních disciplín, Vysoká škola finanční a správní Praha) a 2 domáce: od plk. Ing. Ľuboša Rumanovského (riaditeľ Odboru dopravnej polície Prezídia Policajného zboru), plk. Mgr. Miroslav Antala (zástupca riaditeľa Úradu súkromných bezpečnostných služieb Prezídium Policajného zboru).

V ďalšej časti habilitačného konania nasledovala rozprava k habilitačnej práci. Mgr. Tomáš Škrinár sa habilitantky opýtal na jej názor na použitie zbrane na zastavenie vozidla v bezprostrednom priestore štátnej hranice. Habilitantka odpovedala, že aj nelegálne prekročenie hranice je len priestupok, nie trestný čin. Myslí si, že by sa nemala použiť zbraň. Strelba by bola nezákonná.

Prof. JUDr. Peter Polák, PhD. veľmi pozitívne hodnotil habilitačnú prednášku. Označil ju ako zaujímavú a podnetnú. Habilitantky sa opýtal, aký má názor na zastavenie vozidla použitím zbrane, kedy zomrel spolujazdec, 17 ročný chlapec. Policajti prenasledovali auto preto, lebo ho šoféroval mladík bez vodičského oprávnenia. Podľa habilitantky nebola strelba nevyhnutná.

Doc. JUDr. Boris Löffler, PhD. sa zaujímal o názor habilitantky na postup polície pri zákroku vo Vrútkach. Podľa JUDr. Odlerovej by si mali policajti trénovať počas streleckej prípravy pohotovostné reakcie.

Podľa prof. RNDr. Jaroslava Holomka, CSc. prichádza čas na rozdelenie použitia zbrane na objekty a ľudí. S jeho úvahou súhlasila aj habilitantka.

Prof. Ing. Anton Tallo, CSc. pochválil prehľadnosť a názornosť prednášky. Podľa neho by si mali policajti trénovať strelbu na pohyblivý cieľ, čo je oveľa ťažšie ako strelba na pevný cieľ. Habilitantka informovala, že v Pezinku si to už policajti nacvičujú značkujúcimi zbraňami.

Po obsažných odpovediach habilitantky, predseda habilitačnej komisie na základe reakcií účastníkov rozpravy konštatoval, že habilitantka dostatočne reagovala na všetky otázky a problémy, ktoré z rozpravy vyplynuli. Na základe reakcií účastníkov rozpravy konštatoval, že sú s jej odpoveďami spokojní. Následne ukončil verejné rokovanie, ktoré pokračovalo svojou neverejnou časťou.

Záverom neverejného rokovania habilitačnej komisie a oponentov bolo poverenie predsedu habilitačnej komisie predniesť výsledky rokovania pred Vedeckou radou Akadémie Policajného zboru v Bratislave s odporúčaním udeliť JUDr. Miriam Odlerovej, PhD. vedecko-pedagogický titul „*docent*“ v študijnom odbore 9205V00 „Bezpečnostné vedy“.

*Ing. Eva Kunovská
Oddelenie vedy a vedeckých projektov
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
e-mail: eva.kunovska@minv.sk*